
Notes i ressenyes

Ho, predicat i argument, per Anna Bartra i Kaufmann*

1. Clítics, Teoria del Cas i Teoria Temàtica

El sistema de clítics pronominals és l'únic paradigma nominal els elements del qual porten una marca explícita de cas en les llengües romàniques. Segons les anàlisis gramaticals més tradicionals, això suposa una relació biunívoca forma-funció; és a dir, cadascuna de les formes pronominals es correspon unívocament amb una «funció gramatical» específica.

Donada la forma de la Gramàtica Central, en termes de la TRL, és possible de plantejar-se si un nominal que *manifesta* cas morfològic ha de ser analitzat de la mateixa manera que els altres en termes de la teoria del Cas Abstracte. Encara que les diferències siguin de fet menors, és lícit d'analitzar-les.

La hipòtesi mínima consistiria a suposar que la Teoria del Cas és de fet una teoria que «comprova» que els elements nominals es trobin en posicions adequades en una determinada configuració. Els clítics, elements que es troben en una posició A connectats, mitjançant l'associació amb una cb, amb una posició A, es

* Aquesta nota forma part del treball realitzat amb l'ajut C.A.I.C.Y.T. 2545/83.

ABREVIATURES

- A = argumental.
- À = no argumental.
- cb = categoria buida.
- EP = estructura pregona.
- ES = estructura oracional de superfície.
- ESp = especificador.
- FL = component de la Forma Lògica.
- paper T, p T = paper temàtic
- ssi = si i només si.

trobaran en frases ben formades si es relacionen amb una posició a la qual s'assigna el mateix Cas que ells manifesten:

- (1) a. e_i contemplo e_i
b. $*li_i$ contemplo e_i

Els pronomes clítics en la majoria dels casos compten com a arguments del V. Quin paper cal concedir aleshores als principis de la teoria T? La Condició de Visibilitat, formulada com a (2)

- (2) Un argument serà *visible* per a l'assignació de paper T si forma part d'una cadena amb Cas.

i que explicita la interrelació entre paper T i Cas, s'acomplirà de manera prou banal per a totes les frases ben formades amb un clíctic com (1). Així, s'acomplirà també el principi fonamental de la teoria T, el criteri T:

- (3) Tots i cadascun dels arguments d'un nucli predicat han d'estar associats amb un forat a la xarxa temàtica del V i a cada forat de la xarxa temàtica ha de correspondre un, i només un, element.

De tota manera, no existeix una superposició total entre Cas i paper T. La configuració més clara ens la forneixen els casos d'un SN traslladat des de la seva posició temàtica a una posició T en la qual rep Cas:

- (4) En Lluís_i ha estat detingut e_i

Aleshores el SN lèxic i la cb coindexada (traça) que ha deixat al lloc originari formen una cadena T que té paper T i Cas i que, per tant, satisfà la Condició de Visibilitat i el Criteri T, però no hi ha una entitat o constituent que reuneixi ambdues propietats.

Tampoc en el cas dels clítics pronominals no sembla haver-hi una correspondència absoluta entre paper T i Cas. En primer lloc, hi ha una sèrie de casos en què el clíctic, el qual tindrà —com és obvi— Cas, no sembla que hagi de rebre paper T del V:

- (5) ([la cuina]_i) *hi*_i dinaven les minyones

En el cas del SP corresponent, la hipòtesi estàndard argumenta que el SN rep paper T de la preposició. Però, pel que fa al pronom feble, caldrà suposar que en la mesura en què és «autosuficient» pel que fa al Cas és també autosuficient pel que fa al paper T.²

D'altra banda, si, com ha argumentat Rigau,³ *hi* pot recobrir el valor associat amb Datiu amb l'única condició que tingui el tret [—animat], això voldria dir que *hi* podria ser tant Datiu com Oblic. Encara si subsumíem aquests dos casos en un de sol, de tota manera restaria el fet que *hi* es podria associar de vegades

1. Sobre el *status* i les propietats de la cb associada amb un pronom feble, *vid.* Jaeggli (1981), Rizzi (1982), Chomsky (1982), Borer (1983), la presentació a Bartra (1985) i referències.

2. No ens ocupem de la connexió entre el SP dislocat i el clíctic, els quals suposem que formen una «cadena» a la FL. L'element dislocat a través de la seva connexió amb el clíctic es comporta com si fos dins O (*vid.* Cinque 1983).

3. *Vid.* Rigau 1978, Rigau 1982 i referències.

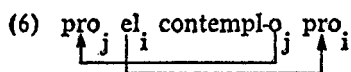
amb el paper T DESTINACIÓ i de vegades amb LOCATIU.⁴ Al mateix temps, *hi* és un pronom que tant pot ser temàticament dependent del V com no ser-ho.

Per bé que tot el funcionament dels pronoms febles és encara lluny de tenir un tractament unificat i indiscutit dins TRL, nosaltres ens ocuparem aquí només d'una qüestió puntual, que podria fins i tot ser problemàtica deixant fixat el tractament general. Es tracta de les qüestions que planteja el pronom *ho*, tradicionalment anomenat *el pronom neutre «ho»*. El nostre propòsit és argumentar a favor de la suposició que *ho* representa un paper T concret, el paper T PROPOSICIÓ o ORACIÓ, i que el seu valor «neutre» no és tant un tret morfològic que fa referència al gènere, sinó una propietat que fa referència al fet que *ho* s'associa amb posicions a les quals normalment no és assignat Cas.

En primer lloc, presentarem breument el tractament que ens sembla més adequat per donar compte de l'entitat «pronom clític» i tot seguit passarem a ocupar-nos de la problemàtica de *ho*.

2. Un tractament dels clítics pronominals

Suposem —seguint primordialment Rizzi (1982) i Borer (1983)— que els pronoms clítics són elements/morfemes afixats al V i, com a tals, es troben en una posició A, associats mitjançant la coindexació amb una cb en la posició A, de la qual tenen el paper T i el Cas. Si suposem que el clític «forma part» del V, aleshores podem dir, amb Borer, que el clític *absorbeix* el paper T i el Cas que altrament el V assignaria a una posició exterior. Quant a la categoria buida en posició argumental, les primeres anàlisis del mateix Rizzi apuntaven la possibilitat que fos traça⁵ —cosa que suposava, per tant, el desplaçament del clític. Borer no s'ho planteja en profunditat. Rizzi (1982) presenta un tractament que ens porta (tal com s'apunta breument a Chomsky 1982) a la interessant hipòtesi que en una LSB la categoria buida associada amb un clític com el de (1) sigui el pronominal pur *pro*, establint així un parallelisme amb la posició de subjecte en aquestes llengües. La relació entre un clític complement, afix del V associat amb una posició argumental buida d'una banda, i CONC de FLEX, afix verbal amb trets (pro) nominals, associat amb una posició argumental que pot romandre buida, de l'altra, seria segons Rizzi similar a efectes dels principis de la gramàtica:

La cb ha de quedar identificada localment, regida per un element amb trets pronominals, el qual es diu que la determina localment; de fet, el pronom i la cb no formen una cadena T (es violaria el principi B de la teoria del lligam), sinó un pronominal discontinu.

El fet de portar aquest parallelisme fins a les últimes conseqüències no deixa de presentar problemes, però. No n'és pas el més petit el fet que la posició de subjecte pugui ser ocupada per un element lèxic, mentre que això no és possible, en una gran majoria de casos, amb les posicions associades amb un clític complement. Rizzi atribueix aquesta diferència a les possibilitats d'assignació de

4. En termes clàssics tindríem encara el paper T DIRECCIONAL, però creiem que DESTINACIÓ i DIRECCIONAL es poden subsumir en un sol paper T si prenem en consideració el tret [\pm animal]. No proseguirem ara amb aquesta qüestió (vid. Gràcia [en preparació] *La teoria T*).

5. Vid., però, Jaeggli 1981, que suposa que la cb és PRO, per la qual cosa ha d'establir un mecanisme relativament *ad hoc* i problemàtic: la hipòtesi que el crític, en absorbir el paper T i el Cas absorbeix la recció del V. Aleshores la posició de complement queda no regida. Un cop resolt el problema de la recció en queden encara d'altres, com és ara els relatius a l'acompliment de la teoria del Control.

Cas: la posició de complement⁶ es pot omplir sempre que hi hagi un mecanisme independent d'assignació de Cas —com en el cas del complement indirecte.⁷ De tota manera, per què absorbiria el Cas un clíctic complement i no un clíctic subjecte?⁸ No prosseguirem, però, ara, amb aquestes qüestions.

Els clíctics indefinits, al contrari, no tenen trets de persona, gènere ni nombre. Per tant, si els associàvem amb *pro*, aquest element no podria tenir trets pronominals. Aquest és, però, un inconvenient menor si el comparem amb d'altres arguments teòricament més importants.⁹ Així, per exemple, els clíctics indefinits no poden mai ser doblats, ni tan sols quan aparentment hi pot haver un assignador de Cas independent:

- (7) a. *hi viu a Girona
b. *ho sap que no vindré¹⁰
c. *se'n peneideix d'haver-ho dit¹¹

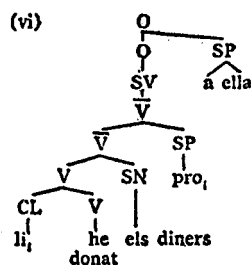
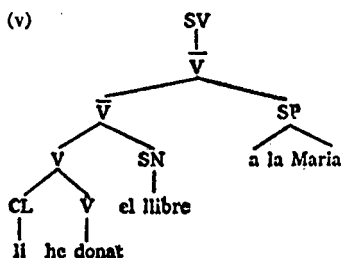
6. No és clar, però, que tots els casos de doblament amb clíctic com els de (i)-(iii), per exemple:

- (i) li he donat el llibre a la Maria.
(ii) li he donat els diners a ella.
(iii) l'he escoltat a ell.

siguin idèntics i, per tant, que en tots els casos el complement no clíctic es trobi a la posició argumental. En primer lloc, cal notar que en el cas del complement directe només és possible el doblament amb un pronom fort, no amb un SN:

- (iv)* l'he escoltat a en Jordi.

En canvi, en el cas de l'objecte indirecte, tant pot aparèixer un SN com un pronom fort. Però hauriem de suposar que no es troben en la mateixa posició. Aquests fets són fàcilment explicables seguit Rigau 1986. Així, una frase com (i) tindria una estructura com (v), mentre que (ii) tindria una estructura com (vi):

7. Vid Jaeggli (1981), Aoun (1981), Borer (1983), Rizzi (1983), Mascaró & Rigau (1986) i les referències que s'hi citen.

8. En aquest cas, creiem que la solució es pot trobar en una anàlisi de l'estructura oracional tenint en compte els principis de la teoria X' i la teoria T. Efectivament, si O és una projecció de FLEX_o, aleshores SN subjecte és l'Esp de O i, com a tal, opcional si el nucli té trets que permetin de recuperar-lo. D'altra banda, el subjecte no és subcategoritzat pel V, mentre que el(s) argument(s) intern(s) sí que ho són. De tot plegat se'n desprèn que el subjecte pot heretar el Cas per coindexació (fins a un cert punt com l'Esp d'un SN), mentre que això no és així per als complements, els quals no estan temàticament identificats amb el nucli (per bé que hi pugui haver coindexació en el sentit que el nucli «conté» els índexs dels forats de la seva xarxa temàtica).

9. Recordem que l'aproximació intrínseca a la definició i caracterització de les cbs ha estat progressivament abandonada en favor d'una aproximació funcional, cosa que suposa l'existència d'una sola categoria buida amb propietats diferents segons el context en què apareix (cap vs. cua de cadena T; posició regida o no; part de cadena A o Ā, etc.).

10. Paral·lelament a (7b) hi ha d'altres construccions que, d'una manera aparentment sorprenent, són gramaticals:

- (i) ho sé tot

Aquesta, però, no és una propietat del pronom *ho*, sinó de l'element *tot*. Compareu:

- (ii) aquest llibre, ja me l'he llegit tot

Vid., per a la problemàtica de *tot*, Bartra 1985 i 1986a.

11. Al contrari del que ocorre amb (7a) o (7b), frases com (7c) no semblen absolutament agramaticals a l'oida de molts parlants. Això es deu segurament al fet que molts verbs amb complement *de*+SN s'han lexicalitzat en determinats registres amb el pronom solidificat com a part de l'arrel verbal: *enrecordar-se *de*, *empenedir-se *de*, etc. Creiem que no es tracta pas d'un fenomen del qual hagi de retre compte la sintaxi, sinó d'un procés d'una altra mena, probablement fonològic, en el qual ara no podem entrar.

La hipòtesi mínima és suposar que aquests SPs «doblats» serien en la posició argumental en EP i que de qualsevol manera es violarà el Criteri T encara que els SPs poguessin rebre Cas.

En aquests casos, doncs, sembla preferible de suposar que la cb en posició A és la traça del clític desplaçat a una posició adjunta a V.¹² És evident que, donats els principis de la teoria del lligam, la cadena formada pel clític i la cb serà una cadena A, cosa que implícitament vol dir que la cb és una variable. Ara bé, és obvi que es tracta d'una variable diferent d'una traça Q, per exemple, si més no pel fet que la cb lligada per un clític no li ha de transmetre el Cas, sinó que simplement aquest es comprovarà a l'ES.

3. Ho predicat i argument. Un tractament d'aquest pronom feble

Donades les coordenades que hem presentat suara, el tractament del pronom *ho* planteja a primer cop d'ull més problemes que no pas els altres pronoms febles.

El pronom *ho* recobreix els tipus d'elements assenyalats a (8), dels quals són exemple les frases de (9)-(12):

- (8) A. Complement O'
- B. Predicat subcategoritzat pel V *semblar*
- C. Elements nominals «neutres», tipus *això*
- D. Atribut d'*ésser* i *estar*
- (9) a. En Joan *ho* sap, que has dimitit?
- b. *Ho* van decidir mentre jo era fora, que farien vaga
- c. No *ho* explicaré a ningú, que ets de la CIA
- (10) a. Ja m'*ho* semblava, que això resultaria una estafa
- b. Abans em semblava bon noi, però ara ja no m'*ho* sembla
- (11) a. No m'*ho* imaginava, això
- b. Ella no s'*ho* creu, allò de la carta falsificada
- (12) a. En Pere és simpàtic, però el seu fill no *ho* és gens
- b. Estava malalt, però ja no *ho* estic
- c. Sembla boig, però no *ho* és.

Donat el tractament del V *semblar* com un V d'elevació que no assigna paper T al seu subjecte, però sí un paper T oracional, que podem suposar PROPOSICIÓ, és fàcil d'unificar els casos de (9) i (10) com a casos d'O' subcategoritzada pel V. En el mateix grup poden entrar també els casos de (11), en la mesura que un nominal neutre tipus *això* és l'element nominal que amb més freqüència comparteix distribució amb una O' objecte.

El cas que realment contrasta amb tots els altres és el de (12). En aquest cas, *ho* no sembla recobrir un constituent argument, sinó un predicat. Dit en altres termes, el subjecte quedaria fora de la pronominalització amb *ho*, amb qualsevol anàlisi de les frases atributives.

Però la problemàtica plantejada no es limita a aquest fet. Efectivament, si cada clític es pot associar amb un Cas, *ho* entra en conflicte amb el clític acusatiu

12. D'altra banda, aquesta hipòtesi té a favor la problemàtica de clítics com *en*, que poden lligar un cb relativament «distant», com a

(i) *en*, van ordenar (SN la detenció immediata (SP *e_i*))

(ii) *en*, van ordenar (SN l'afusellament (SP dels dirigents més notables (SP *e_i*)))

En aquests casos seria molt problemàtic parlar de lligam o determinació local.

definit *lo* (*la*, etc.). Aquesta problemàtica no es planteja en d'altres llengües romàniques com l'espanyol, francès o italià, les quals fan servir per a aquests casos la forma masculina del pronom definit acusatiu:

- (13) a. No *lo* sabe, que su hermano ha muerto
 b. Estaba loco, pero ya no *lo* está tanto
 c. Je ne peux pas *le* croire (que ton frère soit mort)
 d. Non *lo* so (si Paolo verrà)

Suposem que una gramàtica no tindrà en principi dues formes distintes en conflicte amb un mateix Cas si no es diferencien en algun altre sentit.

Podem pensar que la diferència rau en el paper T. Mentre *lo* tindria paper T TEMA o PACIENT, *ho* tindria paper T PROPOSICIÓ. Ara bé, com explicar aleshores que en el cas de les frases atributives *ho* representi el paper T PROPOSICIÓ? Això sembla del tot impossible si atribuïm a una frase com (14) una estructura com (15):

- (14) Aquesta casa ho és molt (bonica)
 (15) (O (SN aquesta casa) (FLEX' (FLEX^{+CONC}) (SV (V' (V_i ho_i +és) (SA molt (A' e_i))))))

En una estructura com aquesta SA s'interpreta com un complement subcategoritzat de V', cas en el qual no té cap sentit suposar que tindrà un paper T PROPOSICIÓ. Si proposem una estructura com (16), on el V *ésser* fos un V auxiliar, tal volta formant part del nus FLEX, aleshores SA seria el predicat de O i l'assignador de paper T al subjecte. Igualment continua essent problemàtica l'explicació de *ho*:

- (16) (O (SN aquesta casa) (FLEX' (FLEX^(+Fin,+CONC) (t_v)) (SV (V' (V_k ho_v és_v) (SA molt (A' t_k))))))

Existeix dins TRL una altra possibilitat d'anàlisi de les frases atributives. Consisteix a suposar, seguint Couquaux, Burzio, Stowell i d'altres, que el V *ésser* (i tal volta també determinats usos d'*estar* en espanyol i català) és un V d'elevació que subcategoritza una frase reduïda.¹³ Segons això, una frase com (14) tindria l'EP (17a) i l'ES (17b), on SA* és una projecció d'A°:

- (17) a. (O (SN^e) (FLEX' (FLEX^o+CONC) (SV (V' és (SA* (SN aquesta casa) (SA molt (A' A° bonica))))))
 b. (O (SN_i aquesta casa_i) (FLEX' (FLEX^o+CONC) (SV (V' és (SA* (SN t_i) (SA molt (A' bonica))))))

El trasllat de SN_i a la posició de subjecte és obligatori perquè el V *ésser* no és un assignador de Cas (Acusatiu), i, òbviament, tampoc no ho és el SA molt bonica.¹⁴

13. Vid. Couquaux (1981), Burzio (1981), Stowell (1981), Kayne (1985), etc.

14. De fet, la qüestió no és tan òbvia. Segons Chomsky (1984) i d'altres treballs recents, tots els nuclis de projeccions són assignadors de Cas, per bé que N i A només podran assignar Cas inherents juntament amb el paper T, i aquest Cas s'haurà de manifestar a l'ES mitjançant la inserció

(18) a. En Joan ho és
 b. $(O_{SN}^e) (FLEX' (FLEX^o + CONC) (SV_{V'}^e \text{és} (\alpha_{SN}^e \text{en Joan}) (SA_{ho}^e))))$
 c. $(O_{SN_i}^e \text{en Joan}_i) (FLEX' (FLEX^o + CONC) (SV_{V'}^e \text{ho}_k + \text{és} (\alpha_{SN_i}^e \text{t}_i) (SA_{t_k}^e))))$

Hi ha dues línies d'argumentació teòrica que conflueixen per arribar a la mateixa conclusió. En primer lloc, tenim que la traça de *ho*, com a nucli d' α , estarà coindexada amb α . Si el SN subjecte és l'Especificador d' α també estarà coindexat amb el nucli per convenció, tant per ser-ne l'Especificador com per la relació de Predicació.¹⁸ Així, doncs, és factible de suposar que, com a mínim al nivell de la FL, hi haurà una sola traça d' α , ja sigui α O o SA.¹⁹

83

Suposem, alternativament, que només el nucli o l'Esp poden quedar regits des de l'exterior. Suposem aleshores que —per una convenció de fet prou natural— queda regit el nucli, en aquest cas t_k . Aleshores t_i serà, a l'ES i a la FL, PRO_i

i les suposicions fetes al paràgraf anterior s'hi aplicaran també.

D'altra banda, el tractament dels fenòmens de *buidat de SV* en espanyol portà Brucart (1984) a proposar un Principi de Maximalitat per a les cbs, en les mateixes línies que, segons la teoria de la X' , un X^o sense complements (i Esp) es considerarà un $X^{m\grave{a}x}$ i haurà de complir-ne les exigències. Presentem el principi formulat per Brucart a (19):

(19) Donada l'estructura

...($X^n(X^o e)$)...

si una cb ocupa el nucli X^o d'una posició X^n (on $X^n = X^{m\grave{a}x}$) i X^n no té cap complement lèxic, la cb ha de complir els requisits de X^n .¹⁸

Aquestes hipòtesis ens portarien també a suposar que la traça t_k es comporta

com una traça d' α , és a dir de $X^{m\grave{a}x}$. En aquest sentit seria aleshores preferible de suposar que α és SA, amb Stowell, i que SA pot dur un subjecte perquè totes les $X^{m\grave{a}x}$ en poden dur, que «subjecte» no és altra cosa que l'especificador de la categoria.

Amb totes les hipòtesis proposades, el tractament de *ho* ja no suposa cap problema. A la FL, *ho* està coindexat amb α , que és un SA, la projecció màxima de A^o . En aquest sentit, pot tenir el paper T PROPOSICIÓ, que és el paper T de α subcategoritzat pel V *ésser*. D'altra banda, *ho* a compleix la Condició de Visibilitat perquè, encara que el V no li pot assignar Cas, té Cas morfològic Inherent. El Cas Inherent només es justifica si és assignat juntament amb el paper T —cosa que s'acompleix— i es manifesta d'alguna forma —el clític el manifesta.

D'aquesta manera, veiem que *ho* té un valor argumental igual que els altres clítics pronominals, però que s'associa amb un paper T específic, PROPOSICIÓ, i amb una posició a la qual no s'ha d'assignar obligatòriament Cas Estructural.

EPÍLEG: hi i els complement predicatius

Donada aquesta explicació del funcionament de *ho* en oracions amb un complement O' PROPOSICIÓ i en oracions atributives amb un complement frase reduïda PROPOSICIÓ també, quina és aleshores la diferència que ens explicarà la pronominalització diferent dels complements anomenats *predicatus*, també analitzats en TRL com un predicat d'una frase reduïda?

La diferència és d'antuvi una diferència de subcategorització. Els complements que pronominalitzen amb *hi* no tindrien, en primer lloc, el paper T PROPOSICIÓ, sinó algun altre¹⁹ en el cas dels complements predicatius obligatoris, i cap paper T del V en el cas dels predicatius opcionals.

D'altra banda, l'anàlisi més raonable és suposar que la frase reduïda que pronominalitza amb *hi* és germana de V'. Per tant, *hi* tindrà un Cas Oblic i no un Cas Inherent dependent de l'assignació de paper T per part del V. Comparem amb el castellà:

- (20) a. *Pedro lo llegó, cansado.
b. *Pedro se lo volvió, loco.

18. Brucart (1984: 378).

19. Tal volta MANERA, però no hi podem entrar ara (vid. Gràcia [en preparació]).

BIBLIOGRAFIA

- AOUN, 1981 Joseph AOUN, *The Formal Nature of Anaphoric Relations*, (Tesi doctoral del MIT, 1981).
- BARTRA, 1985 Anna BARTRA, *Qüestions de la sintaxi d'ordre en català* (Tesi doctoral de la UAB, 1985).
- BARTRA, 1986 Anna BARTRA, *Sobre En i alguns SNs genitius* (en premsa).
- BELLETTI & RIZZI, 1981 Adriana BELLETTI i Luigi RIZZI, *The syntax of «he»: Some Theoretical Implications*, «The Linguistic Review», 1.2. (1981), ps. 117-154.
- BORER, 1983 Hagit BORER, *Parametric Syntax* (Dordrecht 1983).
- BRUCART, 1984 José María BRUCART, *La elipsis. Aspectos de la elisión sintáctica en español*. (Tesi doctoral de la UAB, 1984).
- BURZIO, 1981 Luigi BURZIO, *Intransitive Verbs and Italian auxiliaries*. (Tesi doctoral del MIT).
- CHOMSKY, 1981 Noam CHOMSKY, *Lectures on Government and Binding* (Dordrecht 1981).
- CHOMSKY, 1982 —, *Some Concepts and Consequences of the Theory of Government and Binding*. (Cambridge-Massachusetts 1982).
- CHOMSKY, 1984 —, *Knowledge of Language. Its Nature, Origin and Use*. (Nova York 1986).
- CINQUE, 1983 Guglielmo CINQUE, «Topic» constructions in some European Languages and «connectedness», dins EHLICH i VAN RIEMSDIJK (editors), *Connectedness in Sentence, Discourse and Text* (Tilburg 1983).
- COUQUEAUX, 1981 Daniel COUQUEAUX, *French Predication and Linguistic Theory*, dins Robert MAY i Jan KOSTER (editors), *Levels of Syntactic Representation* (Dordrecht 1981).
- GRÀCIA, en prep. Lluïsa GRÀCIA, *La Teoria temàtica* (Tesi doctoral de la UAB en preparació).
- JAEGGLI, 1981 Osvaldo JAEGGLI, *Topic in Romance Syntax* (Dordrecht 1981).
- KAYNE, 1985 Richard KAYNE, *L'accord du participe passé en français et en italien*, «Modèles Linguistiques» (1985) ps. 73-89.
- MASCARÓ & RIGAU, 1986 Joan MASCARÓ i Gemma RIGAU, *Modularity in Cognition: the Case of Phonetic and Semantic Interpretation in Empty Elements* (Text multicopiat de la conferència pronunciada al Simposio sobre Noam Chomsky, Madrid 29/IV/1986).
- RIGAU, 1978 Gemma RIGAU, *Hi, Datiu inanimat*, «Els Marges», núm. 12, (1978) ps. 99-102.
- RIGAU, 1982 Gemma RIGAU, *Inanimate Indirect Object in Catalan*, «Linguistic Inquiry», 13 (1982), ps. 146-150.
- RIZZI, 1982 Luigi RIZZI, *Issues in Italian Syntax* (Dordrecht 1982).
- ROHTSTEIN, 1983 Susan Deborah ROHTSTEIN, *The Syntactic Forms of Predication* (Tesi doctoral del MIT).
- STOWELL, 1980 Tim STOWELL, *Origins of Phrase Structure* (Tesi doctoral del MIT).
- WILLIAMS, 1980 Edwin WILLIAMS, *Predication*, «Linguistic Inquiry», 11 (1980) ps. 203-238.